

veniste (op cit, 214, 30): indo-eur. KAI-WŔ-TO- en sànscrit, KAI-WŔ-T- en grec. I això ens condueix a l'existència del mot en les fases més arcaïques de l'indoeuropeu. La -w- consta clarament en sànscrit, en grec és una suposició: admetre que *xala-* ve de *xaiŕa-*, ben cert sense cap dificultat, però detall merament hipotètic. Fora d'aquest punt tan petit, la resta és irrefutable.

Comptant amb l'existència d'aquest indoeur. KAIWA o KAIA 'fossa', tenim dret a suposar que d'aquí portessin els sorotapes aquell mot, convertit en *CAEJA o *CEIA, que ens dóna una base perfecta per a *ciya*, per al sard *kerà* i per a l'oc. *cieja*. La base indoeuropea és satisfactòria, tant si en proto-hel·lènic fou *xaiŕā* com *xal-jā*. Car també hi pogué haver amplificació doble, divergent, KAI-WA/KAI-JA. Deixem els detalls per als especialistes: p. ex. si hi ha relació amb la vacil·lació irànica *snāoya-* = *snāvya-* ('nervi'/'nervut') o amb la família del ll. *cavus*.

No crec necessari entretenir-nos gaire a refutar altres enllaços pre-romans que s'han suggerit. Hubschmid després de llegir el meu treball de la *Festschrift Jud.*, i tot adherint-s'hi substancialment, es posà a especular sobre l'origen pre-romà de tot plegat, i féu les seves recerques sobre Sardenya. Ha tractat repetidament sobre el problema en diverses notetes no pas inútils però vacil·lants: en *Sardische Studien* (Berna 1953), pp. 38-40; *ZRPh* LXIV, 217 (1958); i les ja citades. També hi rompé una llança Alessio que hi volia veure el grec *χ(ε)ειή*, -ιά 'catau d'una salvatgina' (esp 'forat de serp'): mot homèric (rarament usat fora d'allí, pels imitadors Píndar, Plutarc), i no cal dir que estrany al llatí vulgar, que ja devia ser oblidat en temps de Plaute; car notem que això només fóra imaginable com un manlleu del llatí vulgar (a una *χ* grega respondria *b-* en llatí, *g-* en les altres llengües d'Occident).

Hubschmid sembla haver vacil·lat, entre això, o bé un cèltic *SEGIA* 'fortalesa' (al qual atribueix aquells noms de lloc occitans),⁴ o encara enllaçar amb un mot basc *ede* «fosse de tanneur», que és el que prefereix. Reconeix en la nota de 1958 que això és «insegur». No pas poc: base semàntica vaga, flaca, pressuposa que *ede* vingué d'un proto-basc **kede*, cosa no impossible, hi ha paral·lels (com *arri* < *harri* < *karri*, amb diferència que aquí consta abundantment la forma *barri* per tot el basc-francès i la *k-* toponímica), però en principi un mot basc en *e-* se suposa que ve d'una *ε*-antiga, inicial basquíssima; ha de postular a base d'això un ibèric **KEDEA* o **KEDIA*, derivat; no hi ha cap indicatiu positiu d'una *-d-* en el mot romànic; en fi l'àrea Sardenya-Provença-Catalunya (fins i tot si ens rentéssim les mans pel que fa al Friül, al Vercors i a Lleó-Portugal) de cap manera no encoratja la recerca d'un basquisme: tots els indicis són que els representants bascos examinats (amb *z-*, que no pot venir de *κ-*) són si de cas vellíssims manlleus del romànic. Cf *SÛTIA*.

DERIV: *Sitjar* 'lloc de sitges'. Bast.-Bass., 499, donen unes quantes cites (grafia *ciyar*, *cygar* etc.) del S. XI (1011, 1045 etc.), «mès e estoğà e l *ciğar* de Camarasa

—una *ciğa* de forment— en la qual mès 14 *kafyç* de forment» (a. 1295, procés del batlle P. de Palau, Ca. Candi, *Misc Hr. Cat.* II, 172). Repetidíssim en la toponímia de tot el Princ., i mès sovint encara com a colle. de la noció d'«avenc» o 'cavitat natural, que no de dipòsit de gra: p. ex. *el sigà* o *Pla de les Sitges*, pujant de Pineda a Horsavinyà, planell on es veuen mitja dotzena de forats quasi verticals, per on surt vapor, de vegades, sobretot a l'hivern Els indrets anomenats *Sitjar* generalment prenen nom dels avencs i o forats que hi abunden; com el soberg i grandió mas *El Sitjar* de l'alta Garrotxa (t. Freixenet de Camprodon), V. la frase que cito a SOGA relativa a «La Tumba» del Sitjar (*sigà*, 1985). *Sitjam* [Lab]. *Sitjer* [1678, DAg]; *sitjare* (Vogel) *Sitjó* *Sitjolà*

Ensitjar [1379-80] 'enmagatzemar (gra) en sitges': «per ço com carestia importable de civades --- a les messes --- les abarcaven e les enciaven e embotigaven, e après les faien muntar, e venien al preu que volien», carta val. de 1380 (Rubio Vela, *Epist Val.*, 104.11).

Coetani: *enciğa* rimant amb *caliğa*, *prohiğa* i 13 mots en -iğa, JMarc, *D d Rims*, 269; «ninguna persona no gos gitar pedres ni scampadures, en los valls de la vila --- per què los valls romanguessen *ensigats*» Solsona, a. 1434 (*BABL* XI, 333); *DTo* 1647 ---; *ensitjament*; *desensitjar*. Important per a la fonètica etimològica del mot, un topònim del Maestrat l'*Ombria de les sežàsès*: davant de Cincorres: per un costat es veu plena de rocasses i forats, i allí prop hi ha un famós *Forat de l'Alvenc* (1961): doncs conserva la *ž* sense africació i la *ε* no s'hi ha canviat en *i*, com correspon a la posició pretònica.

¹ Cf. «*pia* objeto con que se calzan las ruedas de un carro para que no lo arrastren de pronto los animales», en Boraó: és clarament el cat. ant. *piya*, ribag. *piya*, *piar*, amb -ĒDĪ- > *i* com en aquest. — ² Posats a descartar semblances vagues o enganysoses. res a veure segurament el salm. *ciya* «sitio donde amajadan las cabras» (cf. GaDiego, *Contr.*, 151) se'ns aparta tant pel sign. que no dubto que és altra cosa, i és versemblant que surti del mateix *SEDILIA* que ha donat el nostre *seilla*, amb *c-* per alguna contaminació etc. Un poble *Ciaddoncha* prop de Lerma (Burgos), per més que no sigui sinó a uns 80 km. de la vall abans basca d'Ojacastro, va amb aquests mots bascos? o amb l'arag. *cia* = *sitja*? — ³ *καετάρσσα* «aux vallées profondes», *Odissea* IV, 1; *καετάρεις* «profondément encaissé», Callímac. —

⁴ La família cèltica de *SEG(A)* 'victoriós', 'fort', 'fortalesa' és ben coneguda, i ben cert representada a Espanya i Sud de França; veg. p. ex. Krahe, *Unsere ältesten Flussnamen*, 98-99, *Whatmough Dial. of Anc Gaul*, 44 etc. Qüeb a representants en la zona basca i adjacents, *RIEB* II, 282; xxvi, 624; Mitxelena, *Princ de Viana* LXXII, 73. Enfilant amb la nota de Hubschmid n'hi dedicà una D. J. Gifford en *Rev Intern d'Onom* VI, 284. A penes cal fer notar que la *κ-* originària del nostre mot (ben comprovada pel sard i per la unanimitat originària de la